

Senovės baltų religinės bendrijos „Romuva“ viešas laiškas

Valdžiai ir Tautai

2019 m. birželio 27 diena tapo svarbiu istoriniu įvykiu Lietuvos istorijoje – pirmą kartą mūsų valstybė sprendė ne krikščioniškos, o šioje žemėje kilusios religijos, paveldėtos iš mūsų protėvių, pripažinimo klausimą.

Nuoširdžiai dėkojame Seimo nariams, balsavusiems už valstybės pripažinimo suteikimą Senovės baltų religinei bendrijai „Romuva“. Jų apsisprendimą lėmė tai, kad svarstant šį klausimą buvo pateiktos Seimo Teisės komiteto, Kultūros komiteto ir Nacionalinio saugumo komiteto bei Teisingumo ministerijos teigiamos išvados, gauta palanki Vyriausybės nuomonė konstatuojant, kad „Romuva“ atitinka Lietuvos Respublikos religinių bendrijų ir bendruomenių įstatymo keliamus reikalavimus dėl valstybės pripažinimo religinei bendrijai.

Tačiau birželio 27 d. prieš baigiamojo nutarimo priėmimą Seime buvo išplatintas Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininko arkivyskupo Gintaro Grušo raštas, raginantis Seimo narius nepritarti Romuvos pripažinimui – tai bene vienintelis atvejis Seimo istorijoje, kai Bažnyčia taip aktyviai ir atvirai įsikišo priimant teisinius sprendimus. Šį arkivyskupo raštą per svarstymą citavo „prieš“ pasisakę Seimo nariai, visiškai nepaminėdami Romuvos atsakymo, paneigiančio nepagrįstus arkivyskupo laiško argumentus. Negera to, kai kurie Seimo nariai savo pasisakymais galimai kurstė religinę nesantaiką atvirai tyčiodamiesi iš Romuvos ir teigdami, kad „tie, kurie teikia šį projektą [pripažinti „Romuvą“], tiesiog vykdo Kremliaus instrukciją“. Buvo klaidinama tiek visuomenė, tiek kiti Seimo nariai, kad siūlomas balsavimui nutarimas neva „nėra laisvės įteisinimas, tai yra sovietmečio projekto paprasčiausiai pratęsimas“. Taip pat buvo skleidžiama netiesa teigiant: „Jeigu mes norime skirti valstybės dotaciją neopagonims, tai balsuokime „už“...“, kai dotacijos skiriamos tik tradicinės religijos statusą turinčioms religinėms bendrijoms, o Romuva nepretendavo į šį statusą.

Prieš pat balsavimą skleidžiant šmeižtą ir religinę nesantaiką, galimai buvo pažeista Lietuvos Respublikos Konstitucija, darant neleistiną poveikį kitų Seimo narių apsisprendimui ir neatsiribojant nuo savo religinių įsitikinimų, o tai sudaro prielaidas įžvelgti tam tikrą interesų konfliktą.

Kaip ir galima buvo tikėtis, tokia vienos konfesijos įtaka Lietuvos Respublikos Seimui ir nepagarba kitų religinių bendruomenių teisėtiems reikalavimams jau sukėlė tarptautinę neigiamą reakciją <http://alkas.lt/wp-content/uploads/2019/07/1.-ICCS-ra%C5%A1tas-Romuvai.pdf> <https://ecer-org.eu/ecer-stand-in-solidarity-to-romuva-ethnic-religion/?fbclid=IwAR3iznAl6nCGdWcmPILb3YxzqfY9VDBGJa9UEE9fe9Det90GS4JX8Lr2jr4>

Nesutikdama su vos šešių balsų persvara priimtu neigiamu Seimo sprendimu, kuriuo abejoti skatina aukščiau įvardytos priežastys, Senovės baltų religinė bendrija „Romuva“ nusprendė savo teises ginti Europos žmogaus teisių teisme, jei teisingumo nepavyks pasiekti Lietuvoje.

Kviečiame Lietuvos piliečius, religines konfesijas ir politikus nuoširdžiai gerbti žmogaus teises į minties, sąžinės ir religijos laisvę. Ši teisė apima laisvę keisti savo religiją ar tikėjimą, taip pat laisvę išpažinti ir skelbti savo religiją ar tikėjimą tiek vienam, tiek kartu su kitais, viešai ar privačiai, mokant, praktikuojant tikėjimą, laikant pamaldas ir atliekant apeigas. „Romuva“ gerbia tradicines ir kitas Lietuvoje registruotas religines bendrijas, pabrėždama jų taikaus sugyvenimo siekį. Kviečiame nekelti religinės nesantaikos tarp žmonių, išpažįstančių skirtingas religijas, negrįžti į viduramžius ir vertinti senovės baltų tikėjimą kaip protėvių, Lietuvos istorinio, dvasinio bei socialinio palikimo dalį.

Primename, kad po kelis šimtmečius vykusio prievartinio naikinimo senojo baltų tikėjimo atgimimas Lietuvoje prasidėjo dar XIX amžiuje: jį skleidė Simonas Daukantas, Vydūnas, Jonas Basanavičius, broliai Jonas ir Balys Buračiai, Stasys Šilingas ir kiti. Šio tikėjimo atstovais skelbėsi esą Andrius Vištelis ir Jonas Gediminas Beržanskis-Klausutis, o Domas Šidlauskas-Visuomis 1929 m. prie Sartų ežero įkūrė bendriją „Romuva“, kurios veikla sovietmečiu nelegaliai veikė Intos lageryje. Tik tuomet, kai pasibaigė šimtus metų trukę persekiojimai dėl šios religijos išpažinimo ir buvo atkurta Lietuvos valstybė, senovės baltų religinė bendrija „Romuva“ 1992 metais viešai atkūrė ir prigimtinę protėvių tikybę. Taigi baltų religija nėra neo-religija, kaip nėra ir neo-Lietuvos, nors tiek mūsų valstybė, tiek religija yra atkurtos.

Mes tęsiame baltų religinę tradiciją, remdamiesi lietuvių, latvių ir prūsų religiniu paveldu, aprašytu gausiuose baltų istorijos šaltiniuose ir tyrėjų darbuose, o taip pat iki šių laikų nenutrūkstamai išlikusiomis baltų prigimtinio tikėjimo dvasinėmis apraiškomis. Savo tikėjimą puoselėjame vardan fizinės ir dvasinės tautos gyvasties išsaugojimo, nes tautos prigimtinė pasaulėjauta ir pasaulėžiūra stiprina tautinę savimonę.

Mes siekiame, kad žmoguje, šeimoje ir bendruomenėje viešpatautų santarvė, darna, žmogiškumas ir pagarba protėvių papročiams. Tikime, kad šios žmogiškosios dvasinės vertybės, būdingos ir kitoms Lietuvos valstybės pripažintoms religinėms bendrijoms.

Tebūnie darna!

Senovės baltų religinės bendrijos „Romuva“ krivė
Inija Trinkūnienė